

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 11/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti N., s. r. o., Ž., zastúpenej Mgr. R. K., advokátom, Ž., ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 203/2012 z 28. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti N., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2012 doručená sťažnosť spoločnosti N., s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľka“), v ktorej namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 203/2012 z 28. júna 2012.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že „návrhom na vydanie platobného rozkazu z 24. mája 2011 podanom na Okresnom súde Žilina sa sťažovateľka ako žalobkyňa domáhala voči žalovaným 1/ P. B... 2/P. P... 3/ S. M..., zaplata sumy vo výške 20.224,- € s prísl. ako náhrady škody spôsobenej sťažovateľke trestnými činmi krádeže... Zo spáchania trestných činov boli žalovaní uznaní za vinných rozsudkom Okresného súdu Žilina z 25. mája 2009, sp. zn. 3 T 273/2002... pričom sťažovateľka bola odkázaná s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Nakoľko v priebehu predmetného súdneho konania o náhradu škody bola žalovaná suma v plnej výške uhradená poisťovňou... sťažovateľka vzala svoj návrh na začatie konania v celom rozsahu späť a žiadala súd, aby konanie zastavil. Súčasne sťažovateľka konajúcemu súdu navrhla, aby o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Okresný súd Žilina unesením z 5. apríla 2012, sp. zn. 25 C 194/2011 konanie zastavil a o trovách rozhodol tak, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalovanému v rade 3/ náhradu trov konania vo výške 755,54 €. Žalovaným v rad 1/ a 2/ súd náhradu trov konania nepriznal.“

3. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky proti výroku o náhrade trov konania žalovanému v 3. rade uznesením sp. zn. 6 Co 203/2012 z 28. júna 2012 potvrdil odvolaním napadnutý výrok uznesenia Okresného súdu Žilina sp. zn. 25 C 191/2011 z 5. apríla 2011.

4. Sťažovateľka je toho názoru, že „... vo vzťahu k následkom napadnutého rozhodnutia existuje zjavný nepomer medzi zvýhodnením žalovaného 3/ a znevýhodnením sťažovateľky s ohľadom na konkrétne okolnosti prejednávaneho prípadu, pri posudzovaní ktorých bol krajský súd povinný hľadať spravodlivú rovnováhu...“.

5. Z uvedených dôvodov sťažovateľka v sťažnosti žiadala, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„- základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv uznesením Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2012, sp. zn. 6 Co 203/2012, porušené bolo,

- uznesenie Krajského súdu v Žiline z 28. júna 2012, sp. zn. 6 Co 203/2012 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie,

- priznáva sťažovateľke náhradu trov konania.“

II.

6. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

9. Podľa § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

10. Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že sa konanie muselo zastaviť, je povinný nahradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

11. Sťažovateľka porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru videla predovšetkým v tom, že *„interpretácia a následná aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 OSP zo strany konajúceho súdu má charakter extrémneho vybočenia z pravidiel rozhodovania o trovách občianskeho súdneho konania, nakoľko krajský súd nevezal dostatočným spôsobom zreteľ na skutkové okolnosti prerokúvanej veci... Krajský súd svojím rozhodnutím poprel účel, zmysel a princípy výkladu právnych predpisov v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami...“*.

12. Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a jej prílohami konštatuje, že krajský súd uznesenie sp. zn. 6 Co 203/2012 z 28. júna 2012, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, riadne a správne odôvodnil.

13. Ústavný súd zároveň dáva sťažovateľke do pozornosti ústavne konformnú argumentáciu krajského súdu spočívajúcu vo vylúčení aplikácie § 146 ods. 2 OSP v predmetnej veci. Pre posúdenie nároku na náhradu trov konania pri zastavení konania je rozhodujúce posúdenie všeobecného súdu, ktorý z účastníkov zaviniel zastavenie konania. Kritérium procesného zavinenia je v takom prípade potrebné posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čoho sa žalujúca strana domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana zobrala návrh na začatie konania späť. V prípade, že nie je jednoznačne preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené správaním žalovaného, potom nie je možné vyvodit' príčinnú súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi správaním žalovaného vo vzťahu k dôvodom zastavenia konania.

14. Skutočnosť, pre ktorú bol žalobný návrh sťažovateľkou v predmetnej veci vzatý späť, musí byť taktiež posúdená objektívne, pričom zo sťažnosti, ako aj napadnutého rozhodnutia krajského súdu jednoznačne vyplýva, že dôvodom na späťvzatie návrhu na začatie konania nebolo správanie odporcu v 3. rade, ale tretej osoby (poisťovne). Nemožnosť aplikácie § 146 ods. 2 OSP v predmetnej veci je daná absenciou kauzálneho nexu medzi dôvodmi zastavenia súdneho konania a správaním odporcu v 3. rade.

15. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených záverov konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí dostatočne a podrobne rozoberá dôvody, na základe ktorých dospel k záveru o potvrdení rozhodnutia súdu prvého. Skutočnosť, že sťažovateľka má na dané okolnosti iný názor, nijako neindikuje porušenie jej práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces.

16. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej namietala, že krajský súd mal pri rozhodovaní o náhrade trov konania postupovať podľa § 150 ods. 1 OSP a náhradu trov konania odporcovi v 3. rade nepriznať.

17. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že posúdenie splnenia podmienok, a teda možnosť aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 OSP patrí výlučne do kompetencie všeobecného súdu a závisí od jeho právnej úvahy, ktorú ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať. V tomto ustanovení je zakotvené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie náhrady trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Zákon ustanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, ako vyplynul z dispozície právnej normy. Výklad týchto podmienok je ponechaný zákonom na súdnej praxi. Je vecou konkrétneho prípadu, či dôjde k takým okolnostiam, ktoré budú podkladom na rozhodnutie súdu o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

18. Ústavný súd dáva sťažovateľke v tejto súvislosti do pozornosti, že nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

19. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00). O takýto prípad aplikácie práva však v tomto prípade zjavne nejde, napadnuté rozhodnutie je riadne odôvodnené a právne závery v ňom obsiahnuté sú logicky konzistentné.

20. V danom prípade sa krajský súd dostatočne vysporiadal so základnými námietkami sťažovateľky, ako aj jasne zdôvodnil svoje rozhodnutie o potvrdení rozhodnutia

súdu prvého stupňa a priznaní náhrady trov konania odporcovi v 3. rade. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu jasne a zrozumiteľne podáva výklad, akými úvahami sa súd spravoval, z akého dôvodu a na základe akých právnych predpisov bolo vo veci rozhodnuté. Vychádzajúc z uvedených ústavne významných úvah je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a tvrdeným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

21. Ústavný súd po oboznámení sa s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 203/2012 zistil, že krajský súd napadnutým uznesením neporušil základného právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku nálezu a sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2013